

CHỢ BÌNH TÂY

Sáng 15/11/2018, công trình tu sửa chợ Bình Tây, một di tích kiến trúc nghệ thuật cấp thành phố có tuổi đời gần 100 năm, nơi giao thương buôn bán sầm uất của Sài Gòn - TP.HCM, đã được khánh thành sau thời gian dài thi công khẩn trương với tổng kinh phí 104 tỉ đồng.

Chợ có 1.446 sạp (698 sạp tầng trệt và 748 sạp tầng lầu) là đầu mối bán sỉ hàng hóa lớn của TP.HCM, kết nối đưa hàng về miền Tây và xuất sang Campuchia. Đây cũng là điểm tham quan của du khách nước ngoài khi đến TP.HCM. Chợ Bình Tây nằm trong khuôn viên 25.000 m², giữa 4 tuyến đường Tháp Mười - Lê Tấn Kế - Phạm Văn Khỏe - Trần Bình (Q.6), có 12 cổng, kiến trúc hình bát quái, được xây dựng vào năm 1928 bởi một thương gia người Hoa. Năm 2015, chợ được công nhận là di tích kiến trúc nghệ thuật tại TP.HCM.

Chợ Bình Tây trong ngày khánh thành 15.11
ẢNH: QUỲNH TRẦN

Theo tài liệu của Ban Quản lý chợ Bình Tây: “So với chợ Tân Kiểng của người Việt thì chợ Sài Gòn (khu vực Bưu điện Chợ Lớn ngày nay) lớn hơn nên mới có tên gọi là Chợ Lớn. Tuy nhiên, do đời sống ngày càng sung túc, cư dân khắp nơi tìm đến mưu sinh lập nghiệp nên ngôi chợ dần trở nên chật hẹp. Chính quyền tỉnh Chợ Lớn thời đó dự định xây dựng chợ ở nơi mới nhưng chưa tìm được đất. Khi hay tin này, thương gia Quách Đàm đã bỏ tiền ra mua mảnh đất sinh lầy rộng trên 25.000 m² ở thôn Bình Tây và cho san lấp bằng phẳng, hoàn thành chợ

mới bằng bê tông cốt thép đem tặng lại cho nhà nước. Có thể nói, đây là ngôi chợ đồ sộ, quy mô hiện đại bậc nhất ở Nam kỳ thời bấy giờ. Để ghi nhớ công lao của Quách Đàm, sau khi ông mất, tượng ông được dựng lên vào năm 1930 trên bệ cao, dưới chân tượng có kỳ lân châu và rồng phun nước ngay trong khu vực trung tâm của chợ Bình Tây”.

Qua gần một thế kỷ hoạt động và chịu bao mưa nắng, chợ Bình Tây gần đây đã xuống cấp nặng nề. Một số hạng mục bị thấm dột, hỏng nặng, gây ảnh hưởng tới hoạt động buôn bán của tiểu thương. Mặc dù đã nhiều lần được nâng cấp nhưng lần tu sửa thứ ba này mới là đợt tu sửa lớn và bài bản nhất, vừa mang lại một không gian sạch đẹp, hiện đại cho tiểu thương và người dân mua bán, vừa bảo tồn được một di tích có kiến trúc độc đáo, hài hòa giữa các phong cách Pháp, Trung Quốc và VN.

Toàn bộ rui và ngói lợp của chợ được thay mới hoàn toàn theo mẫu cũ. Ông Ngô Thành Luông, Chủ tịch UBND Q.6, cho biết: “Trước khi tu sửa, chúng tôi đã quyết tâm gìn giữ lại toàn bộ đường nét, chi tiết kiến trúc cổ nhưng vẫn đúng với quy hoạch chỉnh trang đô thị, dưới sự giám sát chặt chẽ của 12 cơ quan sở, ngành. Toàn bộ kiến trúc, đường nét khi sửa chữa hay phục chế đều được Trung tâm bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa TP.HCM và Sở VH-TT TP.HCM kiểm định, xét duyệt thông qua thì quận mới cho thực hiện”. Để đảm bảo an toàn cho chợ hoạt động, ở lần trùng tu này, hệ thống phòng cháy chữa cháy lắp đặt khắp các góc chợ, còn camera giám sát được lắp trên trần.